

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Uitbreiding uraniumverrijkingcapaciteit Urenco
te Almelo en de aanvulling daarop

17 oktober 2003

1162-81

ISBN 90-421-1212-3
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. OORDEEL OVER HET MER EN DE AANVULLING DAAROP	2
2.1 Algemeen	2
2.2 Toelichting op het oordeel.....	3
2.2.1 Straling, opslag tails en stralingsbeperkende voorzieningen, MMA.....	3
2.2.2 Beoordeling straling	3
2.3 Overige opmerkingen.....	4
2.3.1 Verrijking tot boven 5% U-235.....	4
2.3.2 Tot slot	4

1. INLEIDING

Urenco Nederland B.V. (UNL) heeft het voornemen de totale verrijkingcapaciteit voor uranium op de locatie te Almelo uit te breiden tot 3500 tSW/jaar¹. Deze capaciteit zal uiteindelijk volledig worden ondergebracht in zes modules in de verrijkingfabriek SP5. De vigerende vergunningscapaciteit is 2800 tSW/jaar voor de gehele locatie. Voor deze uitbreiding van de verrijkingcapaciteit geldt de plicht om te beoordelen of een milieueffectrapportage (m.e.r.) nodig is. Op verzoek van de initiatiefnemer wordt m.e.r. doorlopen. De uraniumverrijking vindt momenteel nog plaats in drie fabrieken, te weten SP3 (maximaal vergunde capaciteit 200 tSW/jaar), SP4 (maximaal vergunde capaciteit 1500 tSW/jaar) en SP5 (maximaal vergunde capaciteit 2000 tSW/jaar).

Bij brief van 22 juli 2003² heeft het ministerie van VROM, als coördinerend bevoegd gezag mede namens de ministeries van SZW en EZ, de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Het MER en de vergunningaanvraag op grond van de Kernenergiewet zijn op 7 augustus 2003 ter inzage gelegd³.

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.⁴ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁵, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Net als bij de richtlijnen keert een groot aantal insprekers uit Duitsland zich tegen de toepassing van kernsplijting voor energieopwekking. Voor de toetsing van het MER droegen deze reacties niet inhoudelijk bij, maar de Commissie adviseert het ministerie van VROM aan de insprekers duidelijk te maken hoe en waar zij deze mening eventueel kunnen laten gelden in het publieke en politieke debat in Nederland.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wet milieubeheer (Wm) toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER⁶, zoals vastgesteld op 3 oktober 2001;
- op eventuele onjuistheden⁷;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁸.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is

¹ tSW = tonnen Separative Work. Dit is een eenheid voor verrijkingarbeid. 1 tSW is de verrijkingarbeid die nodig is om 1240 kg natuurlijk uranium (met 0,711% U-235) om te zetten in 210 kg product (3,2 % U-235) en 1030 kg zogenaamde tails (met 0,2% U-235). Zie blz. 129 van het MER.

² Zie bijlage 1.

³ Zie bijlage 2.

⁴ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁵ Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

⁶ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁷ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁸ Wm, artikel 7.10

om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit over een uitbreidingsvergunning op grond van de Kernenergiewet.

Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

De Commissie signaleerde één tekortkoming, die zij essentieel achtte voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming. Daarom adviseerde de Commissie om een **aanvulling op het MER** op te stellen conform het *Richtsnoer voor aanvullingen Milieueffectrapporten* (ministerie VROM, 1994). Het ministerie kon zich verenigen met het standpunt van de Commissie en heeft bij brief van 19 september 2003 UNL in de gelegenheid gesteld om een aanvulling op te stellen⁹. UNL heeft deze aanvulling op 30 september 2003 bekend gemaakt. De aanvulling heeft niet ter visie gelegen. Daarom is in dit advies inspraak over de aanvulling niet beschouwd. De Commissie adviseert de aanvulling bij het ontwerp-besluit over de vergunningaanvraag op grond van de Kernenergiewet ter visie te leggen.

Dit advies van de Commissie bevat het oordeel over het MER inclusief de aanvulling¹⁰.

2. OORDEEL OVER HET MER EN DE AANVULLING DAAROP

2.1 Algemeen

De Commissie is van oordeel dat in het MER en de aanvulling tezamen de **essentiële informatie aanwezig** is. De geconstateerde tekortkoming van het MER betrof het ontbreken van een meest milieuvriendelijk alternatief (MMA). De Commissie zag met name mogelijkheden om in een aanvulling een MMA uit te werken met (extra) voorzieningen die de stralingsbelasting aan de terreingrens minimaliseren. De aanvulling geeft afdoende antwoord op dit aspect.

De Commissie spreekt haar waardering uit over de leesbaarheid van het MER, ook voor 'niet-ingewijden'. UNL heeft in het MER een goede balans gevonden voor de presentatie en diepgang van informatie tussen samenvatting, hoofd-document en bijlagen.

⁹ Zie bijlage 1a.

¹⁰ Deze aanvulling geeft antwoord op de essentiële tekortkoming die de Commissie in het MER signaleerde (zie paragraaf 2.1 van dit advies). Daarnaast gaat de aanvulling in op andere aspecten: de technische voorzieningen die worden getroffen bij verrijking tot boven de 5% resp. 6% U-235, detailantwoorden op de inspraakreactie van het ministerie van VROM, inspectie Regio Zuid-West.

2.2 Toelichting op het oordeel

2.2.1 **Straling, opslag tails en stralingsbeperkende voorzieningen, MMA**

UNL stelt in het MER dat er geen realistisch milieuvriendelijker alternatief mogelijk is in vergelijking met de voorgenomen activiteit¹¹. In de richtlijnen voor het MER waren drie suggesties gedaan voor invulling van het MMA:

1. Toepassing van gesloten opslag voor feed en tails of afscherming aan de terreingrens en beperking van de omvang van de opslag in de vorm van UF₆, teneinde de stralingsbelasting aan de terreingrens te minimaliseren.
2. Maximale beperking van de hoeveelheid UF₆ in vloeibare toestand en bij verhoogde druk.
3. Maximale vergroting van de effectiviteit van emissiebeperkende voorzieningen met betrekking tot lozingen naar lucht, water en bodem.

De Commissie was van oordeel dat UNL voor bovenstaande punten 2 en 3 in het MER (paragraaf 5.3) aannemelijk maakt dat er geen realistische verbetering van de voorgenomen activiteit is. De hoeveelheid vloeibaar UF₆ bijvoorbeeld wordt tot een minimum teruggebracht, de luchtreiniging heeft een zeer hoog rendement volgens de stand der techniek.

Echter, UNL besprak in het MER naar de mening van de Commissie onvoldoende de mogelijkheden van voorzieningen om de straling vanuit de opslag van tails te verminderen (punt 1). De huidige en ook de toekomstige stralingsbelasting aan de terreingrens bij de opslag van de containers met tails gaf aanleiding om dergelijke voorzieningen binnen een MMA uit te werken en de effecten ervan weer te geven. Deze voorzieningen zouden vervolgens in de verdere besluitvorming afgewogen kunnen worden.

‡ In de aanvulling op het MER maakt UNL duidelijk hoe bij de huidige opslag van de tails al wordt getracht de straling aan de terreingrens te beperken. Voorts is ingegaan op mogelijke aanvullende voorzieningen (een aarden wal of muur resp. een overkapping). Er is een indicatie gegeven van de vermindering van de straling en de kosten van deze voorzieningen. De Commissie is van mening dat deze informatie afdoende is en dat deze betrokken kan worden bij de verdere besluitvorming over de uitbreidingsvergunning.

2.2.2 **Beoordeling straling**

In paragraaf 4.5.5 van het MER wordt aangegeven dat het stralingsniveau aan de terreingrens 4 mSv/jaar is. Na toepassing van de ABC-factor (= verblijfsfactor) voor weiland van 0,01 bedraagt de dosis nog 40 µSv/jaar¹². Dit ligt weliswaar onder de locatielimiet van 100 µSv/jaar, maar het is nog aanmerkelijk hoger dan het secundair niveau van 10 µSv/jaar, waaronder maatregelen (ALARA) niet meer zinvol geacht worden¹³. Ook is in het MER geen rekening gehouden met veranderingen van gebruik van het aanpalend gebied. In het *Streekplan 2000+* van de provincie Overijssel is het terrein aan de noordwestzijde van de UNL-locatie bestemd als toekomstige grote werklocatie¹⁴. De ABC-factor voor belendende industrie bedraagt 0,2 en is derhalve

¹¹ Zie o.a. de samenvatting en paragraaf 5.3 van het MER.

¹² Overigens wordt in het MER niet verklaard wat deze factor inhoudt en waar deze op is gebaseerd.

¹³ Zie verder de ministeriële *Regeling Analyse Gevolgen van Ioniserende Straling* op grond van het *Besluit Stralenbescherming*, artikel 44.

¹⁴ Zie ook blz. 40 in het MER.

een factor 20 hoger dan die voor weiland. In deze situatie zal de locatielimit van 100 $\mu\text{Sv}/\text{jaar}$ aanzienlijk worden overschreden.

‡ In de aanvulling op het MER heeft UNL aangegeven bij verandering van gebruik van het aanpalende gebied de dan geldende ABC-factor te hanteren en op basis daarvan mogelijk over te gaan tot het treffen van maatregelen. De Commissie is van oordeel dat hiermee voldoende informatie beschikbaar is voor de verdere besluitvorming over de uitbreidingsvergunning.

2.3 Overige opmerkingen

In deze paragraaf geeft de Commissie adviezen die naar haar mening van belang zijn voor de kwaliteit van de besluitvorming, maar geen betrekking hebben op essentiële tekortkomingen.

2.3.1 **Verrijking tot boven 5% U-235**

In het MER, paragraaf 2.4, wordt kort ingegaan op de ontwikkeling van nieuwe kernreactoren die gevoed worden met hoger verrijkt uranium, tot boven de 5% U-235.

‡ In de aanvulling op het MER heeft UNL, alhoewel niet daarom nadrukkelijk gevraagd door de Commissie, nader aangegeven welke maatregelen getroffen worden om risico's te verminderen. De Commissie is van mening dat deze informatie kan worden betrokken bij de verdere besluitvorming over de uitbreidingsvergunning.

2.3.2 **Tot slot**

In de aanvulling op het MER zijn tevens antwoorden gegeven op de inspraakreactie van het ministerie van VROM, inspectie Regio Zuid-West. Het betreft, afgezien de vragen die ook ingaan op hierboven genoemde aspecten, details die naar de mening van de Commissie niet zwaarwegend zijn voor de besluitvorming of aan de orde kunnen komen bij (onderdelen van) de besluitvorming over de uitbreidingsvergunning.